

Sygn. akt I USK 543/21

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania M. J.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.
o zmianę decyzji określającej warunki umorzenia należności z tytułu składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 28 czerwca 2022 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 23 czerwca 2021 r., sygn. akt III AUa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania bez
obciążania skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 23 czerwca 2021 r., III AUa (...), oddalił apelację odwołującego się M. J. od wyroku Sądu Okręgowego w N. z 27 kwietnia 2017 r., IV U (...), oddalającego jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N. z dnia 30 sierpnia 2016 r. odmawiającej zmiany decyzji z dnia 24 lipca 2013 r. o warunkach umorzenia należności z tytułu składek.

Odwołujący zaskarżył powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na jej oczywistą zasadność wynikającą w jego ocenie z faktu naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 1 ust. 8 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność

(Dz.U. z 2012 r., poz. 1551) przez niewłaściwą wykładnię i niezastosowanie, co doprowadziło do bezpodstawnego przyjęcia, iż brak skonkretyzowania kwot należności niepodlegających umorzeniu przez organ rentowy wydający decyzję określającą warunki umorzenia nie jest bezwzględnie koniecznym elementem tej decyzji i nie powoduje wadliwości uzasadniającej jej zmianę.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Przy powołaniu się w skardze kasacyjnej na przesłankę przedsądu jaką jest jej oczywista zasadność należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę

przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia powołanej przez siebie przesłanki przedsądu albowiem sformułowane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wątpliwości zostały już wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W wyroku z 29 kwietnia 2021 r. (I USKP 30/21, LEX nr 3220106) Sąd Najwyższy stwierdził, że brak w decyzji warunkowej wskazania należności może stanowić jedynie podstawę do złożenia odwołania od tej decyzji do sądu w ustawowym terminie.

W sprawie niniejszej organ rentowy warunki umorzenia należności skarżącego wskazał w decyzji z dnia 24 lipca 2013 r. Decyzja ta uprawomocniła się 30 sierpnia 2013 r., zatem termin spłaty należności niepodlegających umorzeniu upłynął w dniu 30 sierpnia 2014 r. W dniu 24 października 2014 r. organ rentowy wydał decyzję odmawiającą umorzenia należności z tytułu składek, która stała się prawomocna w związku z brakiem wniesienia od niej odwołania. Dopiero w dniu 30 czerwca 2016 r. skarżący wystąpił w wnioskiem o zmianę decyzji z 24 lipca 2013 r., powołując się na fakt niewskazania w niej wysokości należności z tytułu składek niepodlegających umorzeniu. Skarżący zatem domagał się zmiany pierwszej decyzji, tj. z dnia 24 lipca 2013 r., co jak wskazał Sąd drugiej instancji zmierzało do wznowienia zakończonego postępowania w oparciu o art. 83a ustawy z dnia z dnia

13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 1009 z zm.). Zatem istotą sprawy z odwołania od decyzji organu rentowego nie była kwestia prawidłowości decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej jako decyzji ustalającej warunki umorzenia należności, lecz decyzji odmawiającej wznowienia tego postępowania.

W art. 83a ust. 1 ustawy systemowej został określony szczególny tryb wznowienia postępowania zakończony ostateczną decyzją ZUS, stwierdzającą prawo lub zobowiązanie. Z przepisu tego wynika, że ZUS - pomimo wydania ostatecznej decyzji - może ponownie ustalić prawo lub zobowiązanie na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, o ile po uprawomocnieniu się decyzji przedłożono nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na to prawo lub zobowiązanie. Ponowne ustalenie prawa lub zobowiązania w tym trybie nie jest zatem możliwe, jeżeli nowe dowody lub ujawnione okoliczności nie istniały w dniu wydania ostatecznej decyzji przez ZUS lub nie mają one wpływu na prawo lub zobowiązanie stwierdzone taką decyzją. W rozpoznawanej sprawie skarżący nie przedstawił nowych dowodów.

Tym samym wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. ze względów społecznych.